UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo iii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Visual Library

bem⁹ ad ſibi placendū. Jō hortaṫ paulus dicēs. Ambuletis digne ꝛc̄. Ubi ſūt tria notanda.

Primū: ſalutaris exhortatio. Ambuletis digne.

Scdm: exhortationis cōditio. deo per omnia placentes.

Tertiū ꝯditiōis explicatio. in oī opere bono fructificātes. De pmo. Eph. iiij. Digne ambuletis vocatiōe q̄ vocati eſtiꝫ. De ſcdo. Heb. xij. Seruiam⁹ placētes dō cū metu ꝛ reuerētia. De tertio. Matt. xij. Arbor bona fruct⁹ bonos facit.

Surgens ꝛc̄.

PRim⁹ articul⁹. An in illa cōdeſcēſione q̄ dn̄s ſeqꝛ deuotionē pctōꝝ rogantis cōcurrant miſc̄dia ꝛ iuſticia: Uide dn̄ica. iij. poſt trini. ſmone. iij.

SEcūdus ar. Jn pceð. ꝛc̄. Jn iſto diſcendū de dn̄i benignitate erga mulieris emorroiſſe curationē. Dum eni ſic pgeret ieſus: ecce mulier q̄ ſanguinis fluxū patiebaṫ. ꝛc̄. vſqꝫ ibi. Ex illa hora. vbi tria tanguntꝛ anie peccatrici neceſſaria ad hoc vt curetur.

Primū: ē cordis ꝟecūdatio.
Scdm: ē mētis hūiliatio.
Tertiū: ē fidei deuotio.

Primū eſt. ꝛc̄. Jlla eni mulier acceſſit retro: qꝛ verecūdabaṫ de infirmitate fetida. Hec mulier eſt aīa peccatrix q̄ longo tempore peccauit ꝛ de peccato in peccatū fluxit q̄ decē p̄cepta decalogi ꝛ duo charitatis tranſgreſſa ē. Talis ergo aīa debet accedere ad deū: retro. i. cū tremore ꝛ verecūdia cōſiderās peccatoꝝ turpitudinem. Hier. ij. q̄ꝫ vilis facta es nimis ꝛc̄. Et ibidē. iij. capitl'o. Uide vbi nūc proſtrata ſis

Scdm eſt mētis hūiliatio. Jpa eni indignā ſe reputabat tangere vel pedes dn̄i ſꝫ tātū tetigit fimbria veſtimēti ei⁹. Moraliṫ veſtimētū chr̄i dici pn̄t iuſti q̄ deum bonis opib⁹ ornāt. Fimbria hui⁹ veſtimēti ſūt pauperes. Fimbria eni ē vltima ps veſtis. Hanc ḡ fimbriā debet tangere aīa peccatrix pauperib⁹ ſubueniēdo ꝛ eis hūiliter obſequēdo. Eccl. vij. Pauperi porrige manū vt pficiaṫ ꝓpiciatio. Ul' p tactū fimbrie ſigtur hūiliatio anie q̄ ſe indignā reputat corā deo cōparere ꝛ euꝫ rogare p venia. pš. Cor cōtritū ꝛ hūiliatū de⁹ non deſpicies.

Tertiū eſt fidei deuotio: qꝛ dicebat intra ſe. Si tetigero tantū veſtimētū ei⁹ ſalua ero. Remigi⁹. Jn h̄ fides ei⁹ admirāda ē: qꝛ deſperās de ſalute medicoꝝ in q̄s oīa erogauerat (vt Marc⁹ dicit) itellexit celeſtē adeſſe medicū ꝛ i eo totā ſuā intētionē collocauit: ꝛ iō ſaluari promeruit. Cōuerſus ḡ ieſus ad eā dixit. Cō fide illa: fides tua te ſaluā fecit. i. hāc ſalutem tibi meruit. Sic ꝛ dn̄s parcit aīe peccatrici cū hūilitate ꝛ fide ad eū accedenti. Ro. iiij. Credenti in eū q̄ iuſtificat impiū reputaṫ fides ei⁹ ad iuſticiā ſm ꝓpoſituꝫ gratie dei. O q̄nte efficacie eſt chr̄i fides.

Exēplū. narrat Euſebi⁹ hāc mulierez ciuē fuiſſe ceſaree philippi: ꝛ poſtq̄ꝫ ſanata eſt fecit ſtatuā eneam in curia ſua fieri ad imaginē chr̄i cū fimbrijs veſtimēti. Jpazq̄ꝫ imaginē in magna reuerētia habebat ꝛ deuote adorabat. Fecitqꝫ ex oppoſito imaginē ſui flexis genibus ꝛ manib⁹ iunctis ꝛ cancellatis q̄ſi precareṫ ꝛ ſupplicaret. Cōtigit autē q̄ ſubtus imaginez chr̄i creuit herba quedā nullius efficacie ꝛ virtutis q̄ cum fimbriā attingebat tante virtutis erat q̄ oēs infirmitates curabat. pš. Quā magnificata ſūt opera tua dn̄e.

TErtius art. Aud. ꝛc̄. Applica quod ponitur ſermone pmo dn̄ice. iij. poſt Epiphaniam.

Sermo. iij. Pro eadē dn̄ica xxiiij. poſt Trinitatꝫ.

SUrgēs ſe qbaṫ ꝛc̄. Creſcētes in ſcientia dei. Col. j. Si fuerimus creſcētes in ſciētia dī dn̄s ſeqꝛ. i. exeqꝛ deuotionem nr̄am. Tria aūt de deo p̄cipue ſcire oportet.

Primo: rigorē iuſticie: vt timeamus.
Scdo: ſplēdorē noticie: vt erubeſcam⁹
Tertio: dulcorē clementie: vt amem⁹ ꝛ in eo ſperemus.

De pmo. Apoc. xix. Cū iuſticia iudicat ꝛ pugnat. De ſcdo Heb. iiij. Omnia nuda ꝛ aperta ſūt oculis ei⁹. De tertio. pš. Quā magna multitudo dulcedinis tue dn̄e.

Salutatio.

PRim⁹ ar. An talis cōdeſcēſio chriſti qua rogantem ꝛ penitentē animā

ſequit͛ eã iuſtificãdo/ſit mai⁹ opus ꝙ̃ mũ
di creatio. Uide dñica.iij. poſt trinitatis
ſermone.iiij.

Secundus ar. In p̄cedẽtib⁹.ꝛc̄. In h̄
dicẽdũ ò benignitate dñi erga puel-
le ſuſcitationẽ:q꞉ cũ veniſſet ieſus in do-
mũ p̄ncipis.ꝛc̄.vſqꜫ in finem. Ubi eſt no
tanda triplex conſideratio.

Prima eſt ↄſideratio electiõis.
Scõa eſt ↄſideratio introductiõis.
Tertia eſt ↄſideratio excitatiõis.

Pria ẽigit͛ ꝛc̄. q꞉ iuſſit recedere tibicines
ꝛ turbã tumultuantẽ. Tibicines erãt car-
men lugubꝛe canentes. Talib⁹ enĩ vtebã
tur in exequijs magnaꝝ perſonaꝝ vt puo
caret͛ multitudo ad luctũ. Turba tumul
tuans erat multitudo lugens ꝛ vlulans.
Cũ ergo veniſſꝫ Ieſus in domũ p̄ncipis:
ꝛ vidiſſet tibicines ꝛ turbã tumultuanteꝫ
dicebat. Recedite. Non eſt enim moꝛtua
puella:ſꝫ doꝛmit. Beda. Hoĩbus moꝛ-
tua erat q꞉ ſuſcitare nequibant:ſꝫ deo doꝛ
miebat:in cuius diſpoſitiõe ꝛ anima rece-
pta viuebat:ꝛ caro reſuſcitãda quieſcebat
Sequitur. Et deridebant eum. Ecce de
ridet͛ dñs in curijs principum nec iraſcit͛
ſꝫ deriſoꝛes tanqꜫ indignos viſione tanti
myſterij eijcit. Spũaliter. Tibicines ſũt
(vt dicit rabanus) adulatoꝛes q̇ fouẽt ani
mã in peccato moꝛtuã ꝛ faciũt eã in pecca
tis ſuauiter quieſcere. Ps. Qm̃ laudatur
peccatoꝛ in deſiderijs anime ſue. Hi er-
go eijciendi ſũt. Per turbam tumultuan-
tẽ intelligit͛ ſtrepit⁹ reꝝ tẽpoꝛaliũ q̇ eijciẽ
dus eſt de domo mẽtis vt ſpũs reuiuiſcat

Secũda eſt ↄſideratio introductiõis.
Cũ dño enĩ intrauerũt pat͛ ꝛ mater puel
le:ꝛ petrus ꝛ iacob⁹ et ioãnes: vt habet͛
Matth.v. Spũaliter. Ad ſuſcitationem
anime peccatricis introducendi ſunt pa-
ter ꝛ mater:illi videlꝫ de quib⁹ dicit͛ Job.
xvij. Putredini dixi: pater me⁹ es:mater
mea ꝛ ſoꝛoꝛ mea vermib⁹.q̄ſi dı. De pu-
tredine q̄ſi de patre genitus ſui. In ver-
me autẽ duo ſũt:ſcꝫ imũdicia ꝛ infirmitas
Uermes ergo dicũt͛ mater mea q꞉ de im
mũdicia p̄ceſſi:ꝛ ſoꝛoꝛ mea q꞉ infirmitas
nata eſt mecũ. Uel vt ſoꝛoꝛ mea mecũ vi
uit. Recogitet ergo penitens ſe putredi-
nem eſſe ꝛ miſeria plenũ ꝛ erubeſcat ꝙ tã
vilis putredo p̄ſumpſit contra deũ calca-
neum erigere. Uel aliter. Introducantur
in domo mentis pater.i.deus:ꝛ mater.i.
eccleſia. Debet enĩ penitens habere preci
pue in coꝛde deũ ꝛ eccleſiã. Introducendi
ſunt etiã petrus iacobus:ꝛ ioãnes.i. pec-
cati cognitio:ꝛ carnis:mũdi:ꝛ diaboli ſup
plantatio:ꝛ gratia coꝛdis cõpũctiua. Pe-
trus enim agnoſcens:iacobus ſupplanta
toꝛ:ꝛ ioãnes gratia interpꝛetat͛. De pri-
mo.ps. Qm̃ iniquitatẽ meaꝫ ego cogno-
ſco.ꝛc̄. De ſcdo. Apocalyp͛.ij. Qui vi-
cerit non ledet͛ a moꝛte ſcda. De tertio.
Michee.iiij. Dole ꝛ ſatage filia hieruſa-
lem. Tertia eſt cõſideratio excitatiõis
q꞉ dñs tenuit manũ puelle:ꝛ dixit. Puel
la ſurge. Et ſurrexit puella.ꝛc̄. In hoc ſi-
gnatur ꝙ niſi chꝛiſtus teneat manũ nr̃am
id eſt virtutẽ opatiuã dirigendo eam: nõ
poteſt anima moꝛtua a peccato ſurgere.
O qꜫ multiplicit͛ dicit dñs cuilibet anie
peccatrici ſurge. Eph.v. Surge qui doꝛ-
mis ꝛ exurge a moꝛtuis. Dicit inqꜫ ſurge
Et hoc multipliciter:ſcꝫ inſpirando inte-
rius:pꝛomittendo:ꝛ cõminando. Sꝫ heu
multi ceruicẽ indurant:ꝛ ſpũiſctõ reſiſtũt
q̇ tandẽ non vitam gratie ſꝫ moꝛtẽ gehen
ne:non miſericoꝛdiam ſed iuſticie rigoꝛẽ ſũt ac
cepturi. Exemplũ de iudeis quos diu
expectauit ꝛ m̃ltiplicit͛ reuocauit:vt ab ido
latria redirent:ꝛ tandẽ eos per babylo-
nios captiuauit:vt habet͛ in quarto libꝛo
Regũ. Et ſicut dicit Greg. Illos grau⁹
dãnat quos hic diu longanimiter poꝛtat.
Uł pone ſi volueris exẽplũ de q̇dã cano
nico. Uide in ſecundo aduentuali feria q̄r-
ta poſt p̄imã dñicam.

Tertius articulus. Aud.ꝛc̄. Uidete
ne propter negligentiaꝫ recurrendi ad
medicũ moriantur anime veſtre moꝛtue in
peccatis. Nam vt dicit regula iur͛. Dãnũ
quod quis ſua culpa ſentit ſibi non alteri
debet imputare. ff. de regulis iurꝫ. Quod
q̇s. Unde damnũ moꝛtis ſpũalis in ania
per peccatũ non debet quis imputare di-
uine ſeueritati:ſꝫ pꝛopꝛie negligentie: vt pa
tet.xj.q.iij. Audi. Attendite. Quis vr̃m
vnigenito eius moꝛtuo ſi poſſet inuenire
medicũ potentẽ ſuſcitare:nõ diligẽter eũ
quereret. Multo diligenti⁹ p̄curanda ẽ
aie ſuſcitatio. Nã vt ait dñs Matth.xvj
Quid p̄deſt hoĩ ſi mũdũ vniuerſuꝫ lucre

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tur: anime vero ſue detrimētū patiat: aut
quā dabit homo cōmutationem pro ani
ma ſua?

Dñica. xxv. poſt Trinitatē.
Sermo primus.

F Acite homi
nes diſcumbere Jo. vj. Ec
ce dies veniunt dicit dñs: et
ſuſcitabo dauid germen iuſtū ⁊ regnabit
rex ⁊ ſapiens erit ⁊ faciet iudiciū ⁊ iuſticiā
in terra. Hiere. xxiij. Magna dñi libera
litas in v̄bis thematis oſtendit. Ipſe eſt
qui facit oēs diſcumbere qui cibū et aīe ⁊
corpori p̄ſtat: cui⁹ aduētus in mūdū val
de mirabilis fuit: ⁊ idō multipliciter pre
conizatus: quēadmodū ex v̄bis Hiere
mie ſupradictis patet. Ubi ſunt tria con
ſideranda. Primū eſt veniendi prom
ptitudo. Cū dicit. Ecce dies veniūt. Re
ſpectu quidē primi aduētus iam impleta
eſt p̄ōptitudo huiuſmōi: reſpectu ſcdi ſcz
aduētus in mentē: patz per illud Apocal.
iij. Ecce ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo: reſpectu
tertij: patet per illud. Sopho. j. Juxta eſt
dies dñi. Scdm eſt veniētis certitudo
cū dicit. Dicit dñs. Hec certitudo mani
feſta ē reſpectu p̄mi aduēt⁹. Jo. xvj. Ve
ni in mūdū. reſpectu ſcdi. pz p illud Joā.
xiiij. Si qs diligit me. ⁊c. ſequit. Et ad eū
veniem⁹ ⁊c. reſpectu tertij patet per illud
Matth. xxv. Cū venerit fili⁹ hominis
in maieſtate ſua. ⁊c. Tertiū eſt finis in
tenti celſitudo. cū dr Et ſuſcitabo dauid
germen iuſtū. ⁊c. Uiuificatio ſeu ſuſcita
tio facta p primū aduentū: patz per illud
Rhom. v. c. Mors regnauit p vnū: ⁊ mul
ti in vita regnabūt p vnū. Illa aūt q̄ fit p
ſcdm aduentū notat Rhom. vj. Exiſti
mate vos mortuos quidē eſſe peccato vi
uentes autē deo. Illa vō q̄ fiet p vltimuz
notat. Phil. iij. Saluatorē expectamus
dñm nrm ieſum chrm q̄ reformabit cor
pus hūilitatis nr̄e ꝯfiguratū corpori cla
ritatis ſue. In q̄libet autē aduētu regnat
vt rex ſapiēs faciēs iudiciū ⁊ iuſticiam.
Facite. ⁊c. Salutatio.

P Rim⁹ ar. An de⁹ det oībus refectio
nem grē: Q, nō. multi eīm carēt gra
Q, ſic. nō eſt pſonaꝝ acceptor de⁹ q̄ ſi ali
q̄bus dat grām oīb⁹ dat. Rñdet Anſel
mus dicēs Hō nō habet grām: nō q2 de⁹
nō dat eam: ſed q2 eam nō recipit hō. i. nō
ſe diſponit ad recipiendū. Sol q̄ntū ē de
ſe oībus ſe cōicat ſic lux grē. Et Aug. lib.
de penitētia. Semp p̄ſto eſt grā ſi nō fue
rit repulſa: deus qd ſuū eſt ſemper inſpi
rat hoc eſt q̄ recipiat: hoc p rñſione. Pro
fūdamēto. Nullatenus eſt diffidendum
de dei benignitate. Lucan⁹. Cauſa iubet
melior ſuperos ſperare ſcōos. Et Señ.
ad luci. Nō ſūt dij faſtidioſi nō inuidi: ad
mittūt ⁊ aſcēdētib⁹ manū porrigūt. Expo
ne auctoritates illas catholice. Querit q̄
An tāta ſit dei benignitas: vt oīb⁹ ꝯferat
refectionē grē: Q, rñſionē vrā. Ex q̄ con
cludes p null⁹ habet q̄rimonie cām. Nam
chrs oēs ad refectionē vocat Matt. xj.
Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati
eſtis ⁊ ego reficiā vos. Notate v̄ba. Au
dite miſeri pctōres: lubrici: auari: ſuperbi:
piuri. ⁊c. q̄ graui onere pctōꝝ aggrauati
eſtis q̄ p dānatiōe vr̄a tam fatue labora
tis. Cur ſic p̄uamini refectione dīne grē.
Cur nō auditis tam dulcez p̄ijſſimi ieſu
inuitationē. O miſeri pctā deponite: pe
nitemini ⁊ dabit vobis diuina refectio.
Figura. Exodi. xvj. Filijs iſrael datuz
eſt manna poſt exitum de egypto ⁊ trānſi
tū maris rubri ⁊ nō ante. Sic refectio gra
tie dat poſt exitū a peccato qd per egyptū
figt. Egyptus enim tenebra interp̄tat: et
poſt amaritudinē pnie ⁊ nō añ. Sz q̄cūqz
voluerit penitere ⁊ ad dñm ꝯuerti certus
ſit qm ei dñs dabit refectionē grē. Ideo
dr dñs Zach. j. Cōuertimni ad me ⁊ ego
ꝯuertar ad vos: ſcz dando vobis grām.

S Cōs ar. Juxta textū euangelicū no
tande ſunt due ꝯſiderationes
Prima eſt conſideratio reparatiue re
fectionis.
Scda eſt cōſideratio declaratiue con
ditionis.
In h ſmōe dicēdū de p̄ma de q̄ vide dñi
ca. iiij. xl. ſermone poſt meridiem.

P Ro tertio articulo ſume etiam qd
ibi ponitur pro ſecūdo articulo. Ali
ter: ſi vis poteris facere diuiſionē notādo
iuxta euāgeliū tres affectiōes diſpoſitias